

alle bibeholdes som et subsidiært ansvar, når den ansvarlige efter direktivet ikke kan identificeres eller ikke har betalingssevne.

Direktivets muligheder for at lempe og justere det ubetingede ansvar anvendes, hvor det er hensigtsmæssigt ud fra en samfundsinteresse eller en rimelighedsbetragtning, herunder at »udtrykkeligt tilladte aktiviteter« undtages fra den strenge ansvar efter direktivet, og at der indføres et producent/importør ansvar på udvalgte områder med udgangspunkt i det danske EU-forhandlingsmandat, som der i Folketinget var bred opbakning til.

4.2. Ansvarsgrundlaget

I miljøbeskyttelsesloven indføres direktivets krav i artikel 3, stk. 1, litra a om fastlæggelse af et ubetinget ansvar således, at der er et ubetinget ansvar for en miljøska- de på vand, beskyttede arter og internationale naturbeskyttelsesområder og jord og en overhængende fare for en sådan miljøska- de som følge af alle erhvervsmæssige, forurenende udledninger og aktiviteter, og ikke kun dem, der er omfattet af miljøansvars- direktivets bilag III. Miljøansvarsdirektivets bilag III omfatter ikke alle forureninger af jord, vand, luft og andre naturressourcer, men en endog meget stor del af disse.

En kortlægning af disse ikke-omfattede forurenin- ger viser, at det først og fremmest drejer sig om støj, vibrationer, termiske påvirkninger fra virksomheder, der ikke er omfattet af IPPC- og affaldsdirektivernes krav om tilladelse eller registrering og udledning til andre naturressourcer end vand af kemiske stoffer og produkter, der ikke er klassificeret som farlige.

Miljøministeriet har ikke data, der kan belyse fore- komsten af (varige) skader og dermed mulige miljø- skader efter sådanne ikke-omfattede forureninger. Denne mangel på data er en konsekvens af, at hoved- parten af disse forureninger er karakteriseret ved, at ophører forureningen, ophører de negative conse- kvenser af forureningen for naturressourcerne også relativt hurtigt. Eksempelvis kan fugle, når en bela- stende støj ophører, vende tilbage til et område, der tidligere var belastet. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være større, mere »fatale« skader som følge af denne type forurening - det kendte eksempel er Kø- benhavns Zoologiske Haves tapir, der døde af stress som følge af støj fra lydprøverne til open air-opera i et nærliggende haveanlæg, Søndermarken - lyd over en vis decibelgrænse er efter miljøbeskyttelsesloven støj, uanset hvor dejlig den i øvrigt er. Der kunne ske en til- svarende negativ påvirkning af beskyttede arter af ikke-bilag III forureninger som fx støj eller vibratio-

ner fra haveaktiviteter. Det er dog Miljøministeriets vurdering, at denne type af forureninger kun meget sjældent vil kunne forårsage en overhængende fare for miljøska- de eller en miljøska- de.

Der vil således efter forslaget til ændring af miljø- beskyttelsesloven være samme ansvarsgrundlag - det ubetingede ansvar -, uanset om forureningen er om- fattet af direktivets bilag III. Overimplementeringen ligger i denne skærpelse af ansvarsgrundlaget også for ikke bilag III-forureninger.

Den gældende miljøbeskyttelseslov fastlægger pligten til at forebygge, undersøge og/eller afhjælpe skader som følge af den forurening af naturressourcer, som ikke er omfattet af jordforureningsloven. Loven omfatter forurening i form af stoffer og præparater, visse mikroorganismer, affald, støj, vibrationer og ter- miske påvirkninger, men ikke fx lys og elektromagne- tisk stråling. Efter miljøbeskyttelsesloven kan der meddeles påbud om forebyggelse og undersøgelse af forurening på grundlag af et (tilsvarende) ubetinget ansvar, men påbud om afhjælpning af forureningen kan i dag alene meddeles, hvor forureningen er ulov- lig og skyldes den ansvarliges fejl eller forsømmelser. Vurderingen af »skyld« i forbindelse med erhvervs- mæssige aktiviteter er meget streng i retspraksis.

Forslaget indebærer dermed en skærpelse af det ek- sisterende ansvarsgrundlag for meddelelse af påbud efter miljøbeskyttelsesloven om afhjælpende foran- staltninger over for en miljøska- de eller en overhæn- gende fare for en miljøska- de som følge af alle er- hvervsmæssige aktiviteter. Det vurderes dog, at den reelle betydning af den foreslåede skærpelse vil være lille i praksis. Om producentansvar henvises til afsnit 4.7. nedenfor.

I jordforureningsloven gælder der allerede i dag et ubetinget forurenersansvar som nævnt i artikel 3, stk. 1, litra a, for alle forureninger af eller igennem jord i form af stoffer og/eller præparater forårsaget af er- hvervsmæssige aktiviteter. Påbud om undersøgelse, forebyggelse og/eller afhjælpning af skader som følge af sådan forurening meddeles på grundlag af dette ubetingede forurenersansvar. Dermed kan eventuelle påbud om foranstaltninger over for skaden allerede i dag meddeles på grundlag af det ubetingede foruren- ersansvar efter denne lov. Om producentansvar henvises til afsnit 4.7. nedenfor.

I havmiljøloven indføres det ubetingede ansvar, jf. artikel 3, stk. 1, litra a, for aktiviteter, der medfører en miljøska- de eller en overhængende fare for en sådan skade på vand, beskyttede arter og internationale na- turbeskyttelsesområder og jord i overensstemmelse